

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet **Bodelning och betänketid – en effektivare process (SOU 2025:121)**

Er beteckning: Ju2026/00190

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län välkomnar utredningens förslag i SOU 2025:121 och bedömer att flera av åtgärderna kan bidra till en mer effektiv och rättssäker bodelningsprocess. Länsstyrelsen ser särskilt positivt på att ekonomiskt våld uppmärksammas som en relevant faktor i sammanhanget.

Samtidigt gör Länsstyrelsen bedömningen att förslagen behöver kompletteras för att i tillräcklig utsträckning motverka ekonomiskt våld i nära relationer. Detta kräver ett tydligare systemperspektiv, stärkt kunskap hos berörda aktörer samt förbättrade möjligheter till ekonomiskt skydd för utsatta.

Bakgrund och utgångspunkter

Ekonomiskt våld är en form av våld i nära relationer där en part utövar kontroll genom ekonomiska medel, exempelvis genom att begränsa tillgång till resurser, skuldsätta den andra parten eller hindra egen försörjning.

Länsstyrelserna har i uppdrag att stödja och samordna arbetet mot mäns våld mot kvinnor, inklusive ekonomiskt våld. Erfarenheter från regionalt utvecklingsarbete visar att ekonomiskt våld ofta är en integrerad del av våldsutsatthet, men att det samtidigt är ett område där kunskapen hos rättsväsendet och andra aktörer varierar.

Synpunkter på utredningens förslag

1. Avskaffande av betänketid i vissa fall

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att avskaffa betänketid i situationer där endast en part vill fullfölja skilsmässa.

Ur ett vålds perspektiv är detta särskilt angeläget, då betänketiden kan användas som ett medel för fortsatt kontroll, inklusive

ekonomisk sådan. Förslaget bedöms stärka den enskildes handlingsutrymme och minska risken för fortsatt utsatthet.

Länsstyrelsen vill därutöver framhålla ett barnperspektiv. Långvarig osäkerhet kring familjens situation kan påverka barns trygghet och stabilitet negativt. En ordning som möjliggör en mer skyndsam process kan därför bidra till att minska påfrestningar för barn som befinner sig i en konfliktfylld separation. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att barnets bästa beaktas i den fortsatta handläggningen. Länsstyrelsen bedömer att detta förutsätter att berörda aktörer har tillräckligt kunskap om hur våld i nära relationer, inklusive ekonomiskt våld, kan påverka både vuxna och barn.

2. Tidsgränser och skyndsamhetskrav i bodelning

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av tidsramar för bodelningsprocessen i enlighet med utredningens förslag om en mer effektivare handläggning.

Långdragna processer kan innebära betydande ekonomiska konsekvenser för den ekonomiskt svagare parten och i praktiken fungera som ett verktyg för ekonomiskt våld.

Utredningen lyfter behovet av uppföljning av handläggningstider. Länsstyrelsen delar denna bedömning och vill betona vikten av att uppföljningen utformas så att konsekvenser för ekonomiskt svagare parter kan synliggöras.

Utredningen berör möjligheten till sanktioner vid obefogade dröjsmål. Länsstyrelsen bedömer att detta är en central fråga och ser behov av ytterligare analys av hur sådana sanktioner kan utformas och tillämpas i praktiken.

3. Stärkta befogenheter för bodelningsförrättare

Länsstyrelsen ser positivt på att bodelningsförrättare ges utökade befogenheter. Detta är centralt för att motverka ojämn informationsfördelning och säkerställa en rättvis fördelning.

Mot bakgrund av erfarenheter från arbetet mot ekonomiskt våld vill Länsstyrelsen särskilt framhålla följande:

- I den mån utredningen föreslår utökade möjligheter att inhämta ekonomisk information är detta ett viktigt steg. Länsstyrelsen vill understryka betydelsen av att dessa befogenheter är tillräckliga och praktiskt tillämpbara i situationer där en part undanhåller information.
- Utredningen behandlar i begränsad utsträckning behovet av interimistiska beslut. Länsstyrelsen bedömer att sådana möjligheter kan vara avgörande för att skydda en ekonomiskt utsatt part under pågående process.

- Frågan om kunskap om ekonomiskt våld hos bodelningsförrättare behandlas inte uttryckligen. Länsstyrelsen ser ett behov av att relevant kompetens finns för att regelverket ska få avsedd effekt.

4. Förskott på bodelningslott

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om förskott på bodelningslott.

Förslaget bedöms kunna stärka den ekonomiskt svagare partens möjligheten att tillgodose grundläggande behov under processen.

Länsstyrelsen vill dock framhålla följande:

Det bör säkerställas att tillämpningen beaktar situationer där en part har ett särskilt skyddsbehov, exempelvis vid våldsutsatthet.

Det är centralt att handläggningen sker skyndsamt Fördröjningen riskerar annars att motverka syftet med förslaget.

5. Ekonomiska garantier och rättsligt skydd

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget om ekonomisk garanti för bodelningsförrättare.

Samtidigt kvarstår behov av att stärka skyddet för ekonomiskt svaga parter. Länsstyrelsen bedömer att:

- rättshjälpssystemet bör utvecklas för att bättre möta behov hos personer i ekonomiskt utsatta situationer
- kostnader bör inte utgöra ett hinder för att tillvarata sina rättigheter.

Särskilda utvecklingsområden

Mot bakgrund av Länsstyrelsens uppdrag att samordna arbetet mot våld i nära relationer vill Länsstyrelsen peka på följande utvecklingsbehov:

1. Tydligare integrering av ekonomiskt våld i rättstillämpningen

Utredningen uppmärksammar ekonomiskt våld, men Länsstyrelsen bedömer att det finns behov av att ytterligare tydliggöra hur denna aspekt ska beaktas i praktiken vid bodelning.

2. Kunskapsstöd och utbildning om ekonomiskt våld

Utredningen behandlar inte i någon större utsträckning behovet av kunskapsstöd gällande ekonomiskt våld. Länsstyrelsen ser ett behov av nationella insatser riktade till berörda aktörer.

3. Förstärkt myndighetssamverkan.

Utredningen berör i begränsad omfattning behovet av samverkan. Effektivt arbete mot ekonomiskt våld förutsätter samverkan mellan flera aktörer, exempelvis socialtjänst, rättsväsende och ekonomiska myndigheter. Länsstyrelsen ser ett behov av tydligare strukturer för sådan samverkan.

4. Uppföljning och statistik

Utredningen behandlar inte systematiskt uppföljning av ekonomiskt våld i bodelningsprocessen. Det finns i dagsläget begränsad systematisk kunskap om förekomsten av ekonomiskt våld i bodelningsprocesser. För att möjliggöra en evidensbaserad utveckling bör uppföljning och datainsamling stärkas.

Avslutande bedömning

Länsstyrelsen bedömer att SOU 2025:121 innehåller flera viktiga reformer som kan bidra till en mer effektiv och rättssäker bodelningsprocess. För att säkerställa att reformerna också får genomslag även för ekonomiskt svagare och särskilt utsatta parter krävs dock vissa förtydligande och kompletterande åtgärder, bland annat avseende tillämpning, kunskap och uppföljning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Helena Höij med handläggare Rusmira Perez Dervisic som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.